Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (prvo vijeće)

7. srpnja 2021.*

„Izvanugovorna odgovornost – Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv Irana – Popis osoba i subjekata na koje se primjenjuje zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora – Nadležnost Općeg suda – Zastara – Dovoljno ozbiljna povreda pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima”

U predmetu T-455/17,

Naser Bateni, sa stalnom adresom u Hamburgu (Njemačka), kojeg zastupa M. Schlingmann, odvjetnik,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju J.-P. Hix i M. Bishop, u svojstvu agenata,

tuženika,

koje podupire

Europska komisija, koju zastupaju C. Hödlmayr, J. Roberti di Sarsina i M. Kellerbauer, u svojstvu agenata,

intervenijent,

povodom tužbe koja se temelji na člancima 268. i 340. UFEU-a i kojom se zahtijeva naknada štete koju je tužitelj navodno pretrpio zbog uvrštenja njegova imena na popis koji se nalazi, kao prvo, u Prilogu II. Odluci Vijeća 2010/413/ZVSP od 26. srpnja 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Zajedničkog stajališta 2007/140/ZVSP (SL 2010., L 195, str. 39.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 3., str. 220. i ispravak SL 2019., L 303, str. 46.) Odlukom Vijeća 2011/783/ZVSP od 1. prosinca 2011. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2011., L 319, str. 71.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 11., str. 104.) i u Prilogu VIII. Uredbi Vijeća (EU) br. 961/2010 od 25. listopada 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 423/2007 (SL 2010., L 281, str. 1.) Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 1245/2011 od 1. prosinca 2011. o provedbi Uredbe br. 961/2010 (SL 2011., L 319, str. 11.), kao drugo, u Prilogu IX. Uredbi Vijeća (EU) br. 267/2012 od 23. ožujka 2012. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe br. 961/2010 (SL 2012., L 88, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak

* Jezik postupka: njemački

4., str. 194. i ispravci SL 2014., L 93, str. 85. i SL 2019., L 297, str. 8.) i, kao treće, u Prilogu Odluci Vijeća 2013/661/ZVSP od 15. studenoga 2013. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2013., L 306, str. 18.) i u Prilogu Provedbenoj uredbi Vijeća (EU) br. 1154/2013 od 15. studenoga 2013. o provedbi Uredbe br. 267/2012 (SL 2013., L 306, str. 3.),

OPĆI SUD (prvo vijeće),

u sastavu: H. Kanninen, predsjednik, M. Jaeger i O. Porchia (izvjestiteljica), suci,

tajnik: B. Lefebvre, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 20. studenoga 2020.,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora i postupak prije vraćanja na ponovno odlučivanje

1 Tužitelj, Naser Bateni, iranski je državljanin koji od ožujka 2008. boravi u Njemačkoj u kojoj je 2009. osnovao HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH (u daljnjem tekstu: HTTS), društvo njemačkog prava koje obavlja djelatnosti brodskog agenta i tehničkog upravljanja brodovima.

2 Ovaj predmet ulazi u okvir mjera ograničavanja uvedenih u svrhu stvaranja pritiska na Islamsku Republiku Iran kako bi ona okončala nuklearne aktivnosti koje predstavljaju rizik od širenja nuklearnog oružja i razvoj lansirnih sustava nuklearnog oružja. Osobito je riječ o mjerama ograničavanja protiv društva Islamic Republic of Iran Shipping Lines (u daljnjem tekstu: IRISL), s kojim su, prema mišljenju Vijeća Europske unije, tužitelj i HTTS bili povezani.

3 U okviru međunarodnog prava Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda (u daljnjem tekstu: Vijeće sigurnosti) 23. prosinca 2006. donijelo je Rezoluciju 1737 (2006), u kojoj je izrazilo ozbiljnu zabrinutost zbog iranskog programa širenja nuklearnog oružja te je nastojalo na tu državu izvršiti pritisak kako bi ona „ograničila” taj program i „obustavila” neke njegove sastavne dijelove radi održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

4 Dana 24. ožujka 2007. Vijeće sigurnosti usvojilo je Rezoluciju 1747 (2007). U točki 5. te rezolucije navedeno je da „Iran ne smije isporučiti, prodati ili prenijeti, izravno ili neizravno, sa svojeg područja ili posredstvom svojih državljana ili putem brodova ili zrakoplova pod njegovom zastavom, nikakvo oružje i s njime povezan materijal te da sve države trebaju zabraniti svojim državljanima stjecanje takvih predmeta od Irana ili njihovo stjecanje putem brodova ili zrakoplova pod njihovom zastavom, bez obzira na to potječu li ili ne ti predmeti s iranskog područja”.

5 Dana 3. ožujka 2008. Vijeće sigurnosti usvojilo je Rezoluciju 1803 (2008). U točki 11. te rezolucije pozvalo je sve države da „pregledavaju […] robu koju u Iran ili iz Irana prevoze zrakoplovi i brodovi čiji su vlasnici Iran Air Cargo i [IRISL] ili ako ih oni kontroliraju, pod uvjetom da postoji osnovana sumnja da taj zrakoplov ili brod prevozi robu zabranjenu tom rezolucijom, Rezolucijom 1737 (2006) ili Rezolucijom 1747 (2007).”

6 Vijeće sigurnosti je Rezolucijom 1929 (2010) od 9. lipnja 2010. uvelo niz dodatnih mjera u pogledu IRISL-a. Osobito, točkama 14. do 22. te rezolucije primjena mjera zamrzavanja imovinskih sredstava predviđenih Rezolucijom 1737 (2006) proširena je na „subjekte [IRISL-a], kako su navedeni u Prilogu te na sve osobe ili subjekte koji djeluju u njihovo ime ili po njihovu nalogu, te na subjekte koji su njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom, uključujući nezakonitim sredstvima, ili za koje je Vijeće [sigurnosti] ili [Sankcijski odbor Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda] utvrdilo da su im pomogli u izbjegavanju sankcija koje proizlaze iz njegovih rezolucija ili kršenju njihovih odredbi”.

7 U okviru Europske unije doneseni su Zajedničko stajalište Vijeća 2007/140/ZVSP od 27. veljače 2007. o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL 2007., L 61, str. 49.) i Uredba Vijeća (EZ) br. 423/2007 od 19. travnja 2007. o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL 2007., L 103, str. 1.).

8 Europsko vijeće je 17. lipnja 2010., kako bi se uskladilo s Rezolucijom 1929 (2010), donijelo „deklaraciju o Iranu” [Prilog II. Zaključcima Europskog vijeća od 17. lipnja 2010. (dokument EUCO 3/10)] te je istodobno pozvalo Vijeće da donese mjere kojima se provode one predviđene tom rezolucijom kao i popratne mjere radi doprinosa odgovoru, pregovorima, na sve zabrinutosti koje i dalje nastaju zbog toga što Iran razvija svoj program širenja nuklearnog oružja. Te su se mjere trebale odnositi na više značajnih sektora iranskog gospodarstva, osobito „iranski prometni sektor, uključujući IRISL i njegova društva kćeri”.

9 Odlukom 2010/413/ZVSP od 26. srpnja 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Zajedničkog stajališta 2007/140/ZVSP (SL 2010., L 195, str. 39.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 3., str. 220. i ispravak SL 2019., L 303, str. 46.) Vijeće je provelo „deklaraciju o Iranu” koju je usvojilo Europsko vijeće. U Prilogu II. toj odluci navedene su osobe i subjekti, osim onih koje je utvrdilo Vijeće sigurnosti ili Sankcijski odbor Vijeća sigurnosti stvoren Rezolucijom 1737 (2006), čija je imovina zamrznuta.

10 Odlukom 2010/413 Vijeće je uvrstilo ime HTTS-a na popis subjekata sadržan u Prilogu II. toj odluci, zato što je „dje[lovao] u ime [Hafize Darya Shipping Linesa] u Europi”. Također su uvrštena i imena IRISL-a i određenog broja drugih iranskih brodarskih poduzeća, odnosno društava IRISL Europe GmbH, Hafize Darya Shipping Lines (u daljnjem tekstu: HDSL) i Safiran Pyam Darya Shipping Lines (u daljnjem tekstu: SAPID).

11 Slijedom toga, Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 668/2010 od 26. srpnja 2010. o provedbi članka 7. stavka 2. Uredbe br. 423/2007 (SL 2010., L 195, str. 25.), imena društava IRISL, IRISL Europe, HDSL, SAPID i HTTS uvrštena su na popis sadržan u Prilogu V. Uredbi br. 423/2007.

12 Dana 8. listopada 2010. IRISL i 17 drugih društava, među kojima i IRISL Europe, HDSL i SAPID, podnijeli su Općem sudu tužbu kojom su zahtijevali poništenje uvrštenja njihovih imena na popise sadržane u Prilogu II. Odluci 2010/413 i Prilogu V. Uredbi br. 423/2007, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom br. 668/2010. Ta je tužba registrirana u tajništvu Općeg suda pod referentnim brojem T-489/10.

13 Odlukom Vijeća 2010/644/ZVSP od 25. listopada 2010. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2010., L 281, str. 81.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 3., str. 255.) ime društva HTTS zadržano je na popisu sadržanom u Prilogu II. Odluci 2010/413 zbog toga što je ono društvo koje je „pod kontrolom [ili] djeluje u ime [IRISL-a]”.

14 Dana 1. prosinca 2011. Vijeće je donijelo Odluku 2011/783/ZVSP o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2011., L 319, str. 71.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 11., str. 104). U skladu s Odlukom 2011/783 tužiteljevo ime uvršteno je na popis osoba sadržan u tablici III. Priloga II. Odluci 2010/413.

15 U skladu s Odlukom 2011/783, Provedbenom uredbom (EU) br. 1245/2011 od 1. prosinca 2011. o provedbi Uredbe br. 961/2010 (SL 2011., L 319, str. 11.) izmijenjen je Prilog VIII. Uredbi Vijeća (EU) br. 961/2010 od 25. listopada 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe br. 423/2007 (SL 2010., L 281, str. 1.), time što je, među ostalim, tužiteljevo ime dodano na popis sadržan u tom prilogu.

16 Iz Odluke 2011/783 i Provedbene uredbe br. 1245/2011, kojima je tužiteljevo ime uvršteno na popis sadržan u Prilogu VIII. Uredbi br. 961/2010 (u daljnjem tekstu: prvo uvrštenje), proizlazi da je obrazloženje u pogledu tužitelja bilo sljedeće: „[b]ivši [*Legal Director*] IRISL-a, direktor […] HTTS-a […], koje je uvršteno na popis [Unije]” i „[d]irektor fiktivnog društva NHL Basic Ltd”.

17 Dana 23. ožujka 2012. Vijeće je donijelo Uredbu (EU) br. 267/2012 o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 961/2010 (SL 2012., L 88, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 4., str. 194. i ispravci SL 2014., L 93, str. 85. i SL 2019., L 297, str. 8.) nakon donošenja Odluke Vijeća 2012/35/ZVSP od 23. siječnja 2012. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2012., L 19, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 12., str. 170.). Na temelju članka 23. stavka 2. točke (e) Uredbe br. 267/2012 tužiteljevo ime i ime HTTS-a uvršteni su na popis sadržan u Prilogu IX. potonjoj uredbi, u biti zbog istih razloga kao što su oni navedeni u prvom uvrštenju, osim upućivanja na njegovu funkciju direktora fiktivnog društva NHL Basic Ltd (u daljnjem tekstu, u mjeri u kojoj se odnosi na tužitelja: drugo uvrštenje).

18 Presudom od 12. lipnja 2013., HTTS/Vijeće (T-128/12 i T-182/12, neobjavljenom, EU:T:2013:312), Opći je sud poništio Odluku 2012/35 i Uredbu br. 267/2012 u mjeri u kojoj se one odnose na HTTS.

19 Presudom od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljenom, EU:T:2013:409), Opći sud je prihvatio tužbu za poništenje koju je tužitelj podnio protiv drugog uvrštenja te ga je poništio u mjeri u kojoj se Provedbena uredba br. 1245/2011 odnosi na tužitelja, s učinkom od 16. studenoga 2013.

20 Presudom od 16. rujna 2013., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće (T-489/10, EU:T:2013:453), Opći je sud prihvatio tužbu koju su podnijeli IRISL i druga brodarska poduzeća, među kojima su IRISL Europe, HDSL i SAPID, protiv Odluke 2010/644, Provedbene uredbe br. 668/2010, Uredbe br. 961/2010 i Uredbe br. 267/2012 u mjeri u kojoj su se ti akti odnosili na njih.

21 Dana 10. listopada 2013. Vijeće je donijelo Odluku 2013/497/ZVSP o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2013., L 272, str. 46.) te Uredbu (EU) br. 971/2013 o izmjeni Uredbe br. 267/2012 (SL 2013., L 272, str. 1.). U skladu s uvodnom izjavom 2. Odluke 2013/497 i Uredbe br. 971/2013, njihov je cilj prilagodba kriterija za uvrštenje na popise u pogledu osoba i subjekata koji su pomagali osobama ili subjektima uvrštenima na popis u izbjegavanju ili kršenju odredbi relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti ili Odluke 2010/413 i Uredbe br. 267/2012 tako da u područje primjene predmetnih mjera ograničavanja uključe osobe i subjekte koji su izbjegavali ili kršili te odredbe.

22 Odlukom 2013/497 je, među ostalim, predviđen novi uvjet za uvrštenje u članku 20. stavku 1. točki (b) Odluke 2010/413, koji se odnosi na „osob[e] i subjek[te] koji pružaju usluge osiguranja ili druge bitne usluge […] IRISL-u ili subjektima u [njegovu] vlasništvu ili pod [njegovom] kontrolom ili koji djeluju u [njegovo] ime […]”. Posljedično, isti kriterij je Uredbom br. 971/2013 umetnut u članak 23. stavak 2. točku (e) Uredbe br. 267/2012.

23 Nakon objave presuda navedenih u točkama 18. do 20. ove presude, Vijeće je naknadno uvrstilo imena tužitelja i HTTS-a. Naime, 15. studenoga 2013. Vijeće je donijelo Odluku 2013/661/ZVSP o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2013., L 306, str. 18.). Istoga je dana ono donijelo Provedbenu uredbu (EU) br. 1154/2013 o provedbi Uredbe br. 267/2012 (SL 2012., L 306, str. 3.). Odlukom 2013/661 i tom provedbenom uredbom navedena su imena iznova uvrštena na popise sadržane u Prilogu II. Odluci 2010/413 i Prilogu IX. Uredbi br. 267/2012 (u daljnjem tekstu zajedno, u mjeri u kojoj se odnose na tužitelja: treće uvrštenje).

24 Treće uvrštenje bilo je obrazloženo činjenicom da je tužitelj djelovao za račun IRISL-a. Bio je direktor IRISL-a do 2008., a poslije izvršni direktor društva IRISL Europe. On je glavni direktor [HTTS-a], koji kao glavni zastupnik pruža temeljne usluge [SAPID-u] i [HDSL-u], pri čemu su oba [određena kao subjekti] koji djeluju za račun IRISL-a”.

25 Presudom od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljenom, EU:T:2015:650), Opći je sud prihvatio tužbu za poništenje koju je tužitelj podnio protiv trećeg uvrštenja te koju je HTTS podnio protiv Uredbe br. 1154/2013 u mjeri u kojoj se odnosi na njega.

26 Dopisom od 23. ožujka 2017. tužitelj je Vijeću podnio zahtjev za naknadu štete navodno uzrokovane mjerama ograničavanja protiv njega.

27 Vijeće je dopisom od 15. svibnja 2017. odbilo zahtjev.

28 Usporedno, tužba HTTS-a kojom je to društvo zahtijevalo da mu Vijeće naknadi štetu u iznosu od 2 516 221,50 eura na ime imovinske i neimovinske štete uzrokovane donošenjem mjera ograničavanja protiv njega odbijena je presudom od 13. prosinca 2017., HTTS/Vijeće (T-692/15, EU:T:2017:890). Nadalje, tu je presudu ukinuo Sud presudom od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694). Sud je, na temelju članka 61. prvog stavka Statuta Suda Europske unije, uputio predmet Općem sudu na odlučivanje, koji ga je zaprimio pod brojem T-692/15 RENV, HTTS/Vijeće, te odredio da će o troškovima odlučiti naknadno.

Postupak i zahtjevi stranaka

29 Podneskom podnesenim tajništvu Općeg suda 14. srpnja 2017. tužitelj je podnio ovu tužbu. Predmet je dodijeljen trećem vijeću Općeg suda.

30 Vijeće je 10. studenoga 2017. podnijelo odgovor na tužbu.

31 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 20. listopada 2017. Komisija je podnijela zahtjev za intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Vijeća.

32 Dana 26. listopada 2017. Vijeće je podnijelo svoja očitovanja o Komisijinu zahtjevu za intervenciju. Dana 9. studenoga 2017. tužitelj je podnio svoja očitovanja o Komisijinu zahtjevu za intervenciju.

33 Odlukom predsjednika trećeg vijeća Općeg suda od 17. studenoga 2017. Komisiji je dopuštena intervencija u ovaj postupak.

34 Komisija je podnijela intervencijski podnesak 8. siječnja 2018., a glavne su stranke u propisanim rokovima podnijele svoja očitovanja na taj podnesak.

35 Tužitelj je podnio repliku 9. veljače 2018., a Vijeće odgovor na repliku 23. ožujka 2018.

36 Dopisom podnesenim tajništvu Općeg suda 18. travnja 2018. tužitelj je zahtijevao raspravu u skladu s člankom 106. stavkom 2. Poslovnika Općeg suda.

37 Na prijedlog sutkinje izvjestiteljice Opći sud (treće vijeće) donio je prvu mjeru upravljanja postupkom koja se sastojala od saslušanja stranaka o eventualnom prekidu postupka do donošenja odluke Suda u predmetu C-123/18 P. Glavne stranke istaknule su svoja očitovanja u vezi s tim u propisanim rokovima.

38 Odlukom od 12. lipnja 2018. predsjednik trećeg vijeća Općeg suda odlučio je prekinuti postupak u ovom predmetu.

39 Nakon objave presude od 10. rujna 2019, HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Opći je sud (treće vijeće) na prijedlog sutkinje izvjestiteljice donio drugu mjeru upravljanja postupkom koja se sastojala od saslušanja stranaka o posljedicama koje one izvode iz navedene presude za ovaj predmet. Glavne stranke istaknule su svoja očitovanja u vezi s tim u propisanim rokovima

40 Budući da se sastav Općeg suda izmijenio na temelju članka 27. stavka 5. Poslovnika, predsjednik Općeg suda rasporedio je predmet drugom sucu izvjestitelju, koji je raspoređen u prvo vijeće u njegovu novom sastavu, kojem je ovaj predmet posljedično dodijeljen.

41 Na prijedlog sutkinje izvjestiteljice Opći sud je prihvatio tužiteljev zahtjev za raspravu i otvorio usmeni dio postupka.

42 Svojom odlukom od 30. lipnja 2020. predsjednik prvog vijeća je na temelju članka 68. stavka 1. Poslovnika, nakon što je saslušao stranke, odlučio spojiti ovaj predmet s predmetom T-692/15 RENV, HTTS/Vijeće, radi usmenog dijela postupka.

43 Nakon više odgoda rasprave zbog zdravstvene krize povezane s bolesti COVID-19, saslušana su izlaganja stranaka i njihovi odgovori na usmena pitanja koja je postavio Opći sud na raspravi od 20. studenoga 2020., koja je održana videokonferencijom uz tužiteljevu suglasnost.

44 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:

– naloži Vijeću da mu naknadi štetu u iznosu od 250 000 eura na ime neimovinske štete koju je pretrpio zbog uvrštenja svojega imena:

  – u tablicu III. Priloga II. Odluci 2010/413 Odlukom 2011/783 i njegova uvrštenja u tablicu III. Priloga VIII. Uredbi br. 961/2010 Provedbenom uredbom br. 1245/2011;

  – u tablicu III. Priloga IX. Uredbi br. 267/2012;

– u tablicu III. Priloga Odluci 2013/661 i u tablicu III. Priloga Provedbenoj uredbi br. 1154/2013 (u daljnjem tekstu zajedno: sporni popisi);

– naloži Vijeću plaćanje zateznih kamata izračunanih prema stopi koju je utvrdila Europska središnja banka (ESB) za glavne operacije refinanciranja, uvećanoj za dva postotna boda, koje teku od 24. ožujka 2017. do potpune isplate iznosa od 250 000 eura;

– naloži Vijeću snošenje troškova.

45 Vijeće od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu;

– naloži tužitelju snošenje troškova.

46 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu;

– naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

Nadležnost Općeg suda

47 U odgovoru na tužbu Vijeće ističe da Opći sud nije nadležan za odlučivanje o tužbi za naknadu štete u pogledu odluka 2011/783 i 2013/661, donesenih u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP).

48 S tim u vezi valja podsjetiti na to da načelo djelotvorne sudske zaštite osoba ili subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja zahtijeva da, kako bi ta zaštita bila potpuna, Sud Europske unije može odlučivati o tužbi za naknadu štete koju podnose te osobe ili subjekti i kojom se traži naknada štete koju su uzrokovale mjere ograničavanja predviđene odlukama ZVSP-a (presuda od 6. listopada 2020., Bank Refah Kargaran/Vijeće, C-134/19 P, EU:C:2020:793, t. 43.).

49 Stoga, valja utvrditi da je Opći sud nadležan za odlučivanje o tužbi za naknadu štete u mjeri u kojoj se njome traži naknada štete koja je navodno pretrpljena zbog mjera ograničavanja protiv fizičkih ili pravnih osoba predviđenih odlukama ZVSP-a (presuda od 6. listopada 2020., Bank Refah Kargaran/Vijeće, C-134/19 P, EU:C:2020:793, t. 44.).

50 U predmetnom slučaju valja istaknuti da je, kao što je tužitelj potvrdio na raspravi, cilj ove tužbe za naknadu štete ishoditi naknadu neimovinske štete koja proizlazi iz donošenja Provedbene uredbe br. 1245/2011, Uredbe br. 267/2012 i Provedbene uredbe br. 1154/2013. Osim toga, tužitelj se poziva na odluke 2011/783 i 2013/661 samo u mjeri u kojoj one čine osnovu i preduvjet tih uredbi.

51 U tim okolnostima valja utvrditi da je Opći sud nadležan za odlučivanje o zahtjevu za naknadu štete koji je podnio tužitelj.

O zastari tužbe za naknadu štete

52 U odgovoru na tužbu Vijeće ističe da je tužba za naknadu štete djelomično zastarjela.

53 S tim u vezi, Vijeće tvrdi da se prava na koja se poziva tužitelj temelje na aktima Vijeća od 1. prosinca 2011., 23. ožujka 2012. i 15. studenoga 2013. i da je u pogledu tužbi koje se temelje na tim aktima zastarni rok počeo teći od tih datuma.

54 Vijeće smatra da je zastarni rok prekinut samo 23. ožujka 2017., na datum kada je tužitelj uputio svoj zahtjev za naknadu štete zbog donošenja predmetnih mjera.

55 Slijedom toga bi eventualne štete koje proizlaze iz činjenica nastalih više od pet godina prije 23. ožujka 2017. bile zastarjele i to bi vrijedilo osobito za zahtjev za naknadu štete jer se on temelji na Provedbenoj uredbi br. 1245/2011, koja je stavljena izvan snage Uredbom br. 267/2012.

56 Vijeće dodaje da je tužitelj ili pretrpio štete prije 23. ožujka 2012. te je stoga njegov zahtjev za naknadu štete zastario ili ih je on pretrpio nakon 23. ožujka 2012., odnosno na dan stavljanja izvan snage prvog uvrštenja Uredbom br. 267/2012.

57 Tužitelj ističe, najprije, da na temelju članka 46. Statuta Suda Europske unije zastarni rok treba odrediti s obzirom na nastanak štete, a ne s obzirom na nastanak činjenice zbog koje je podnesen zahtjev za naknadu štete. Neimovinska šteta koja proizlazi iz prvog uvrštenja nastala je prvi put u travnju 2012.

58 Nadalje, tužitelj tvrdi da je šteta nanesena ugledu trajna šteta koja je nastajala od travnja 2012. do dana poništenja trećeg uvrštenja.

59 Tužitelj navodi presudu od 7. lipnja 2017., Guardian Europe/Europska unija (T-673/15, EU:T:2017:377), osobito njezine točke 39. do 42., u potporu tvrdnji da se u slučaju trajne štete zastarni rok iz članka 46. Statuta Suda Europske unije primjenjuje s obzirom na datum događaja kojim je prekinut zastarni rok, na razdoblje koje prethodi tom datumu više od pet godina, a da on pritom ne utječe na prava koja su nastala tijekom kasnijih razdoblja i to neovisno o datumu nastanka činjenice zbog koje je podnesen zahtjev za naknadu štete.

60 Naposljetku, tužitelj navodi da je točno da su štete za koje on traži naknadu uzrokovane svakom od nezakonitih mjera ograničavanja koje je donijelo Vijeće, ali da su se te štete pojavile s vremenom, poglavito od travnja 2012.

61 S tim u vezi, u skladu s člankom 46. Statuta Suda Europske unije, koji se primjenjuje pred Općim sudom na temelju članka 53. prvog stavka navedenog statuta, postupci protiv Unije u predmetima koji proizlaze iz izvanugovorne odgovornosti ne mogu se pokrenuti nakon proteka roka od pet godina od nastanka događaja koji je povod pokretanju postupka.

62 Valja podsjetiti na to da je funkcija zastarnog roka predviđenog člankom 46. Statuta Suda Europske unije, s jedne strane, osigurati zaštitu prava oštećene osobe, koja mora imati dovoljno vremena za prikupljanje odgovarajućih informacija u slučaju eventualnog podnošenja tužbe, i, s druge strane, izbjeći to da oštećena osoba unedogled odgađa izvršenje svojeg prava na naknadu štete. Stoga taj rok u konačnici štiti i oštećenu osobu i osobu odgovornu za štetu (vidjeti u tom

smislu presude od 8. studenoga 2012., Evropaïki Dynamiki/Komisija, C-469/11 P, EU:C:2012:705, t. 33. i 53. i navedenu sudsku praksu i od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće, C-123/18 P, EU:C:2019:694, t. 49.).

63 U skladu sa sudskom praksom, taj rok počinje teći od onda kad su ispunjene pretpostavke za obvezu naknade štete, a osobito kad je riječ o slučaju u kojem odgovornost proizlazi iz donošenja normativnog akta, taj zastarni rok ne može početi teći prije nastanka štetnih učinaka tog akta. To rješenje preneseno u sporove koji proizlaze iz pojedinačnih akata podrazumijeva da zastarni rok počinje teći kada je odluka proizvela svoje učinke u pogledu osobe na koju se odnosi (vidjeti u tom smislu presudu od 19. travnja 2007., Holcim (Deutschland)/Komisija, C-282/05 P, EU:C:2007:226, t. 29. i 30.).

64 U predmetnom slučaju tužitelj tvrdi da je neimovinska šteta čiju naknadu zahtijeva uzrokovana prvim, drugim i trećim uvrštenjem i da je, kad je riječ o prvom uvrštenju, ono proizvelo svoje učinke u odnosu na njega tek od 1. prosinca 2011. do 22. ožujka 2012.

65 Međutim, kad je riječ o prvom uvrštenju, valja istaknuti da prvi akt kojim je prekinut zastarni rok, odnosno zahtjev za naknadu štete koji je tužitelj uputio Vijeću, podnesen tek 23. ožujka 2017., odnosno više od pet godina nakon donošenja Uredbe br. 1245/2011, a u svakom slučaju nakon početka učinaka koje je ta provedbena uredba proizvela 1. prosinca 2011., kako ih je priznao tužitelj kad je riječ o njegovoj neimovinskoj šteti.

66 Tužitelj također pojašnjava da, iako su štete čiju naknadu traži uzrokovane svakom od nezakonitih mjera ograničavanja koje je donijelo Vijeće, one su nastajale s vremenom, poglavito od travnja 2012.

67 Međutim, valja istaknuti, poput Vijeća, da je na taj datum prvo uvrštenje prestalo proizvoditi svoje učinke zbog drugog uvrštenja 23. ožujka 2012., kojim je ono stavljeno izvan snage.

68 Valja dodati da se tužiteljev argument koji se odnosi na postojanje trajne štete koja je uzrokovana prvim uvrštenjem, a koja je nastala tek u travnju 2012. s učincima na čitavo razdoblje tijekom kojeg je tužitelj bio obuhvaćen predmetnim mjerama ograničavanja, ne može prihvatiti ni kad je riječ o tom uvrštenju.

69 S tim u vezi, valja podsjetiti na to da, za razliku od predmeta u kojem je donesena presuda od 7. lipnja 2017., Guardian Europe/Europska unija (T-673/15, EU:T:2017:377), na koju se pozvao tužitelj radi opravdanja postojanja trajne štete, navodna neimovinska šteta u ovom predmetu, prema riječima samog tužitelja, ne proizlazi iz jednog nezakonitog akta nego iz triju različitih akata, odnosno prvog, drugog i trećeg uvrštenja. Osim toga, sam tužitelj navodi da je šteta čiju naknadu traži nastala tek od travnja 2012., stoga nakon datuma kad je prestalo prvo uvrštenje.

70 U tim okolnostima tužbu za naknadu štete koju je podnio tužitelj, u mjeri u kojoj se ona odnosi na naknadu neimovinske štete koja je proizašla iz prvog uvrštenja, treba smatrati zastarjelom i stoga nedopuštenom.

71 Kad je riječ o drugom i trećem uvrštenju (u daljnjem tekstu zajedno: sporna uvrštenja), valja podsjetiti na to da je tužitelj uputio Vijeću svoj zahtjev za naknadu štete telefaksom 23. ožujka 2017., odnosno pet godina nakon datuma drugog uvrštenja, i da je on nadalje podnio svoju tužbu za naknadu štete 14. srpnja 2017., odnosno u dva mjeseca koja su slijedila nakon primitka dopisa Vijeća o odbijanju njegova zahtjeva, od 15. svibnja 2017. Tako tu tužbu za

naknadu štete, u mjeri u kojoj se ona odnosi na naknadu neimovinske štete koja je proizašla iz tih uvrštenja, treba smatrati podnesenom uz poštovanje roka predviđenog člankom 46. Statuta Suda Europske unije.

O navodnoj dovoljno ozbiljnoj povredi pravnih pravila kojima se dodjeljuju prava pojedincima

72 U potporu postojanju dovoljno ozbiljne povrede pravnih pravila kojima se dodjeljuju prava pojedincima tužitelj ističe da je Vijeće, time što je povrijedilo svoju obvezu provjere činjenica i podnošenja dokaza koji potkrepljuju razloge donošenja mjera ograničavanja, počinilo dovoljno ozbiljnu povredu materijalnih pretpostavki uvrštenja (prvi prigovor), da je ono počinilo dovoljno ozbiljnu povredu prava na djelotvornu sudsku zaštitu (drugi prigovor) i da je počinilo dovoljno ozbiljnu povredu prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, prava na zaštitu osobnih podataka i slobode poduzetništva i prava vlasništva (treći prigovor).

73 Kad je riječ o prvom prigovoru, tužitelj navodi četiri argumenta.

74 Kao prvo, tužitelj ističe da je u svojoj presudi od 25. studenoga 2014., Safa Nicu Sepahan/Vijeće (T-384/11, EU:T:2014:986), potvrđenoj presudom od 30. svibnja 2017., Safa Nicu Sepahan/Vijeće (C-45/15 P, EU:C:2017:402), Opći sud smatrao da neopravdano uvrštenje neke osobe u odsustvu dostatne činjenične osnove čini dovoljno ozbiljnu povredu pravnih pravila kojima se dodjeljuju prava pojedincima u mjeri u kojoj Vijeće nije raspolagalo marginom prosudbe u pogledu te obveze i u mjeri u kojoj se pravilo koje je predviđalo navedenu obvezu nije odnosilo na osobito složenu situaciju. Tužitelj dodaje da je navedeno pravilo utvrđeno prije spornih uvrštenja, presudama od 12. prosinca 2006., Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Vijeće (T-228/02, EU:T:2006:384) i od 14. listopada 2009., Bank Melli Iran/Vijeće (T-390/08, EU:T:2009:401), i da je u predmetnom slučaju kao i u predmetu u kojem je donesena presuda od 25. studenoga 2014., Safa Nicu Sepahan/Vijeće (T-384/11, EU:T:2014:986), Vijeće povrijedilo svoju obvezu provjere činjenica i podnošenja dokaza koji potkrepljuju razloge donošenja mjera ograničavanja protiv njega.

75 Kao drugo, tužitelj, oslanjajući se na presude od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljene, EU:T:2013:409) i od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljenu, EU:T:2015:650), koje se odnose na sporna uvrštenja, ističe da je, u okviru postupka koji je doveo do poništenja prvog uvrštenja, Vijeće izjavilo, s jedne strane, da nije raspolagalo ni informacijama koje je podnijela Savezna Republika Njemačka ni člankom *New York Timesa* od 7. lipnja 2010. prilikom drugog uvrštenja (presuda od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće, T-42/12 i T-181/12, neobjavljena, EU:T:2013:409, t. 52.) i, s druge strane, da je uvrštavalo osobe i subjekte na popise sankcija na zahtjev vlada država članica Unije a da pritom nije obavljalo nikakve provjere.

76 Osim toga, tužitelj naglašava da je u presudi od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljenoj, EU:T:2013:409), Opći sud utvrdio da je Vijeće počinilo „očitu pogrešku u ocjeni" i da je u presudi od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljenoj, EU:T:2015:650), Opći sud smatrao da je Vijeće djelovalo s „manjkom pažnje".

77 Osim toga, tužitelj tvrdi da je u točkama 47. i 48. presude od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljene, EU:T:2013:409), Opći sud izričito utvrdio da ni pobijani akti ni dopis koji je Vijeće poslalo tužitelju 23. ožujka 2012. kako bi mu objasnilo razloge zadržavanja njegova imena

na popisu osoba optuženih za promicanje širenja nuklearnog oružja u Iranu ne sadržavaju nikakav navod o prirodi navodne kontrole IRISL-a nad HTTS-om ili o djelatnostima koje je obavljao HTTS za račun IRISL-a koje su mogle opravdati drugo uvrštenje.

78 Naposljetku, kad je riječ o trećem uvrštenju, tužitelj ističe da je Vijeće podnijelo više dokumenta, ali da se na temelju potonjih, kvalificiranih kao „dokaza”, nije mogla dokazati veza između njega i IRISL-a te IRISL-a Europe koja može opravdati donošenje mjera ograničavanja protiv njega. S tim u vezi, on navodi, osim toga, da je u predmetu u kojem je donesena presuda od 30. svibnja 2017., Safa Nicu Sepahan/Vijeće (C-45/15 P, EU:C:2017:402), utvrđeno da je povreda prava Unije dovoljno ozbiljna ako se nastavila usprkos objavi presude kojom je utvrđena nezakonitost i da se to načelo trebalo primijeniti u okviru povrede počinjene trećim uvrštenjem unatoč poništenju drugog uvrštenja presudom od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljenom, EU:T:2013:409).

79 Kao treće, tužitelj tvrdi da nije postojala nikakva posebna poteškoća koja je mogla spriječiti Vijeće da prizna da ranija aktivnost sama po sebi ne opravdava nametanje mjera ograničavanja protiv osobe i da Vijeće stoga, s tim u vezi, nije raspolagalo nikakvom marginom prosudbe ili da je, u najboljem slučaju, margina prosudbe bila iznimno sužena.

80 Kao četvrto, prema tužiteljevu mišljenju, prilikom trećeg uvrštenja Vijeće nije uzelo u obzir činjenicu da je presudom Općeg suda od 16. rujna 2013., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće (T-489/10, EU:T:2013:453), taj sud poništio uvrštenje imena IRISL-a i drugih društava na koje je uputio, osobito društava SAPID i HDSL, i da su time podneseni „dokazi” bili od početka potpuno irelevantni.

81 Kad je riječ o drugom i trećem prigovoru, tužitelj ističe da povreda obveze podnošenja dokaza o postojanju veze između njega i IRISL-a posljedično dovodi do dovoljno ozbiljne povrede prava na djelotvornu sudsku zaštitu kao i do povrede prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, prava na zaštitu osobnih podataka, slobode poduzetništva i prava vlasništva.

82 Vijeće i Komisija osporavaju sve tužiteljeve argumente.

Podsjetnik na sudsku praksu u području izvanugovorne odgovornosti Unije

83 Valja podsjetiti na to da je tužba za naknadu štete autonomno pravno sredstvo čiji cilj nije ukidanje određene mjere nego popravak štete koju je uzrokovala institucija (vidjeti u tom smislu presudu od 2. prosinca 1971., Zuckerfabrik Schöppenstedt/Vijeće, 5/71, EU:C:1971:116, t. 3.) i da tužba za poništenje nije preduvjet za mogućnost podnošenja tužbe za naknadu štete Općem sudu.

84 Usto, iz sudske prakse Suda proizlazi da je nastanak izvanugovorne odgovornosti Unije uvjetovan ispunjenjem nekoliko uvjeta, odnosno postojanjem dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila kojemu je predmet dodjela prava pojedincima, postojanjem štete i postojanjem uzročne veze između povrede obveze autora akta i štete koju su pretrpjele oštećene osobe (vidjeti u tom smislu presude od 19. travnja 2012., Artegodan/Komisija, C-221/10 P, EU:C:2012:216, t. 80. i navedenu sudsku praksu i od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće, C-123/18 P, EU:C:2019:694, t. 32.).

85 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, pretpostavke za nastanak izvanugovorne odgovornosti Unije, u smislu članka 340. drugog stavka UFEU-a, kumulativne su (vidjeti u tom smislu presudu od 7. prosinca 2010., Fahas/Vijeće, T-49/07, EU:T:2010:499, t. 93. i rješenje od 17. veljače 2012., Dagher/Vijeće, T-218/11, neobjavljeno, EU:T:2012:82, t. 34.). Iz toga slijedi da, kada jedna od tih

pretpostavki nije ispunjena, tužbu treba odbiti u cijelosti a da pritom nije potrebno ispitati ostale pretpostavke (vidjeti u tom smislu presude od 9. rujna 1999., Lucaccioni/Komisija, C-257/98 P, EU:C:1999:402, t. 14. i od 26. listopada 2011., Dufour/ESB, T-436/09, EU:T:2011:634, t. 193.).

86 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da utvrđenje nezakonitosti pravnog akta Unije, primjerice u okviru tužbe za poništenje, nije dovoljno, koliko god to bilo vrijedno žaljenja, da se zbog toga automatski zaključi da je došlo do njezine izvanugovorne odgovornosti koja se temelji na nezakonitosti postupanja jedne od njezinih institucija. Da bi se priznalo da je taj uvjet ispunjen, sudska praksa, naime, zahtijeva da tužitelj najprije dokaže da predmetna institucija nije počinila puku nezakonitost, nego dovoljno ozbiljnu povredu pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima (vidjeti u tom smislu presudu od 5. lipnja 2019., Bank Saderat/Vijeće, T-433/15, neobjavljenu, EU:T:2019:374, t. 48. i navedenu sudsku praksu).

87 Osim toga, dokaz dovoljno ozbiljne povrede ima za cilj spriječiti, osobito u području mjera ograničavanja, da ispunjenje zadatka koji predmetna institucija mora ispuniti u javnom interesu Unije i njezinih država članica ne bude ograničeno rizikom da ta institucija u konačnici mora naknaditi štete koje bi dotični subjekti na koje se njezini akti odnose mogli eventualno pretrpjeti a da se pritom ti pojedinci ne opterete imovinskim ili neimovinskim posljedicama povreda obveza koje je dotična institucija očito i neispričivo počinila (presuda od 5. lipnja 2019., Bank Saderat/Vijeće, T-433/15, neobjavljena, EU:T:2019:374, t. 49.).

88 Naime, širi cilj održavanja mira i međunarodne sigurnosti – u skladu s ciljevima vanjskog djelovanja Unije iz članka 21. UEU-a – može opravdati negativne, čak i znatne posljedice koje za određene gospodarske subjekte proizlaze iz odluka o provedbi akata koje je Unija donijela kako bi se ostvario taj temeljni cilj (presuda od 5. lipnja 2019., Bank Saderat/Vijeće, T-433/15, neobjavljena, EU:T:2019:374, t. 50.).

Podsjetnik na načela utvrđena presudom od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P)

89 U točki 33. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Sud je podsjetio na to da dovoljno ozbiljna povreda pravnog pravila kojemu je predmet dodjela prava pojedincima postoji kad institucija o kojoj je riječ očito i grubo ne poštuje granice svoje diskrecijske ovlasti, pri čemu su elementi koje treba uzeti u obzir osobito složenost situacija koje treba riješiti, stupanj jasnoće i preciznosti povrijeđenog pravila kao i opseg margine prosudbe koja je tim pravilom ostavljena tijelima Unije.

90 S tim u vezi, Sud je naglasio da, kao prvo, u točki 34. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), postojanje dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila Unije proizlazi iz nužnosti odvagivanja između, s jedne strane, zaštite pojedinaca od nezakonitih djelovanja institucija i, s druge strane, manevarskog prostora koji se potonjima mora priznati kako se ne bi onemogućilo njihovo djelovanje. To je odvagivanje utoliko važnije u području mjera ograničavanja, u kojem prepreke na koje Vijeće nailazi u pogledu dostupnosti informacija često posebno otežavaju ocjenu koju ono mora provesti.

91 Kao drugo, u točki 43. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Sud je naveo da do nastanka izvanugovorne odgovornosti Unije može dovesti samo utvrđenje nepravilnosti koju u sličnim okolnostima uobičajeno oprezno i pažljivo upravno tijelo ne bi počinilo.

92 Kao treće, u točkama 44. i 46. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Sud je smatrao da se svi kriteriji koje treba uzeti u obzir prilikom ocjene dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila Unije odnose na datum donošenja odluke predmetne institucije ili na datum njezina postupanja i da iz toga slijedi da postojanje dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila Unije nužno treba ocjenjivati s obzirom na okolnosti u kojima je institucija djelovala na taj određeni datum.

93 Kao četvrto, u točki 41. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Sud je utvrdio da, kada je uredba kojom je mjera ograničavanja donesena poništena presudom Općeg suda koja je postala pravomoćna, valja utvrditi da je u pogledu te uredbe prvi dio prve pretpostavke za nastanak izvanugovorne odgovornosti Unije, odnosno povreda pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima, ispunjen kad je riječ o navedenoj uredbi.

94 Kao peto, u točkama 77. do 79. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Sud je utvrdio da, u svrhu donošenja mjera, činjenicu djelovanja pod kontrolom neke osobe ili subjekta i činjenicu djelovanja za račun takve osobe ili subjekta treba izjednačiti. On je naveo da je taj zaključak potvrđen analizom cilja te odredbe, kojim se nastoji omogućiti Vijeću da poduzme učinkovite mjere protiv osoba umiješanih u širenje nuklearnog oružja i kojim se nastoji izbjeći zaobilaženje takvih mjera. Usto, on je pojasnio da je navedeni zaključak također potkrijepljen analizom konteksta u kojem se nalazi članak 16. stavak 2. točka (d) Uredbe br. 961/2010.

Ocjena Općeg suda

95 S obzirom na načela navedena u točkama 83. do 94. ove presude, valja provjeriti jesu li ispunjene pretpostavke za nastanak Unijine izvanugovorne odgovornosti u predmetnom slučaju.

96 Uvodno, valja istaknuti da, uzimajući u obzir ono što je navedeno u točki 93. ove presude, s obzirom na to da su sporna uvrštenja poništena presudom od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljenom, EU:T:2013:409) odnosno od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljenom, EU:T:2015:650), koje su postale pravomoćne, valja smatrati da je ispunjen prvi dio prve pretpostavke za nastanak izvanugovorne odgovornosti za štetu Unije, odnosno povreda pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima, kad je riječ o uvrštenjima. Stoga, sada valja provjeriti može li se na temelju elemenata koje je podnio tužitelj dokazati da navedena uvrštenja čine dovoljno ozbiljnu povredu pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima.

– Prvi prigovor, koji se temelji na dovoljno ozbiljnoj povredi materijalnih pretpostavki uvrštenja kojom nije poštovana obveza provjere činjenica i podnošenja dokaza koji potkrepljuju razloge donošenja mjera ograničavanja

97 Opći sud mora provjeriti je li Vijeće počinilo dovoljno ozbiljnu povredu pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima time što je donijelo odluku o spornim uvrštenjima, uzimajući u obzir isključivo dokaze kojima je raspolagalo na datume donošenja tih odluka o uvrštenjima.

98 Uvodno, valja podsjetiti na elemente kojima je raspolagalo Vijeće na datum prvog uvrštenja, s obzirom na to da je ono dio konteksta u kojem su donesene odluke o spornim uvrštenjima. Osobito, Vijeće je navelo da se prvo uvrštenje temeljilo na činjenici da je tužitelj bio direktor IRISL-a do 2008., nakon čega se nastanio u Europi i osnovao HTTS. Ono je također navelo da je

potonjem društvu sjedište bilo u Hamburgu (Njemačka), u ulici Schottweg 7, a da je sjedište IRISL-a Europe, europskog društva kćeri IRISL-a, bilo u Hamburgu, u ulici Schottweg 5. Valja istaknuti da je, kao što to tvrdi i Vijeće, na datum prvog uvrštenja ono naime raspolagalo elementima koji se odnose na adresu društva HTTS, kao što proizlazi iz identifikacijskih podataka o poduzećima uvrštenima na popis sadržan u Prilogu V. Uredbi br. 423/2007, u verziji koja proizlazi iz Priloga dijela III. točke 1. podtočaka (d) i (j) Provedbene uredbe br. 668/2010.

99 Osim toga, Vijeće je istaknulo da također raspolaže rezolucijama 1803 (2008) i 1929 (2010) o IRISL-u te izvješćem Sankcijskog odbora Vijeća sigurnosti u kojem su utvrđene tri očite povrede tog društva embarga na oružje nametnutog Rezolucijom 1747 (2007). S jedne strane, kao što je Vijeće pravilno istaknulo, dokaz da ono zaista posjeduje te dokumente proizlazi iz činjenice da se na njih odnosi obrazloženje o uvrštenju IRISL-a u Prilogu II. dijelu III. Odluke 2010/413 te Prilogu dijelu III. Provedbene uredbe br. 668/2010.

100 S druge strane, postojanje triju povreda embarga na oružje koje su utvrđene u navedenom izvješću nije dovedeno u pitanje, kao ni sadržaj navedenog izvješća, jer iz njega proizlazi da je IRISL započeo djelatnosti radi zaobilaženja donesenih mjera time što je prenio svoje djelatnosti u druga poduzeća i da je njegovo sjedište u Europi bilo u blizini sjedišta HTTS-a, društva koje je osnovao i kojim je upravljao tužitelj. Kao što je u biti istaknulo Vijeće, ondje je bila riječ o indicijama za prvo uvrštenje, u mjeri u kojoj je to uvrštenje bilo izravna posljedica uvrštenja IRISL-a, i štoviše HDSL-a, imajući na umu da je ime potonjeg društva za koje je HTTS djelovao bilo uključeno u Prilog II. dio III. Odluke 2010/413 te u Prilog dio III. Provedbene uredbe br. 668/2010 kao da ono samo djeluje za račun IRISL-a.

101 Usto, valja istaknuti da tužitelj ne osporava zemljopisnu blizinu sjedištâ društava IRISL Europe i HTTS. U vezi s tom blizinom on je sam na raspravi priznao da je u vrijeme spornih uvrštenja HTTS mogao upotrijebiti zaposlenike društva IRISL Europe, koje mu je stavilo na raspolaganje dio svojega osoblja.

102 Naposljetku, Vijeće je istaknulo a da pritom tužitelj nije osporio postojanje činjenica, da je u vrijeme prvog uvrštenja HTTS, čiji je direktor bio tužitelj, djelovao kao brodski agent za račun HDSL-a za koji se smatralo da je usko vezan s IRISL-om i čije je ime također bilo uvršteno na popise subjekata osumnjičenih za potporu širenju nuklearnog oružja u Iranu 26. srpnja 2010. zato što „je djelovao za račun IRISL-a [jer] je obavljao prijevoz kontejnera koristeći se brodovima IRISL-a” i da je N. Bateni bio direktor IRISL-a do 2008., nakon čega se nastanio u Europi i osnovao HTTS.

103 Uzimajući u obzir taj kontekst treba ispitati elemente koji su poslužili kao osnova za drugo uvrštenje. Vijeće je pojasnilo da se ono u bitnome oslanjalo na preciznu i neosporenu okolnost, odnosno na to da je tužitelj bio direktor društva IRISL do 2008. i direktor HTTS-a u vrijeme prvog uvrštenja. Ono je navelo da to uostalom očito proizlazi iz dopisa od 17. siječnja 2012. kojim je tužitelj osporio obrazloženje prvog uvrštenja.

104 Kad je riječ o trećem uvrštenju, Vijeće je pojasnilo da su prije donošenja te mjere dokumenti navedeni u prilozima A.3 i A.5 tužbi također bili dostupni te su bili priopćeni tužitelju. Bila je osobito riječ o javnom izvoru koji je činio članak *New York Timesa* od 7. lipnja 2010., naslovljen „Companies Linked to IRISL”, koji je sadržavao popis 66 poduzeća, među kojima i HTTS i HDSL, koja su bila povezana s IRISL-om i kojima je potonji prenio brodove i dokumente koji dokazuju činjenicu da je tužitelj bio direktor društva IRISL Europe od 2009., a društva HTTS od 2010.

105 Osim toga, iz priloga A.3 i A.5 tužbi proizlazi da je prije trećeg uvrštenja Vijeće tužitelju priopćilo skup elemenata na temelju kojih se mogla dokazati činjenica da je on bio direktor IRISL-a do 2008., zatim direktor društva IRISL Europe i da je HTTS bio europski agent SAPID-a i HDSL-a za pružanje bitnih usluga agenta posrednika.

106 Usto, Vijeće je istaknulo da je prilikom trećeg uvrštenja uzelo u obzir završno izvješće od 12. lipnja 2012. grupe stručnjaka formirane Rezolucijom 1929 (2010) kao i završno izvješće od 5. lipnja 2013. navedene grupe stručnjaka, iz kojih proizlazi da je IRISL prenio brodove dvama povezanim društvima, odnosno HDSL-u i SAPID-u. Osim toga, od 2008. IRISL i društva povezana s njim provela su mnoge izmjene u pogledu stvarnog vlasnika i upisanog vlasnika brodova, i brodova čiji je stvarni vlasnik IRISL te su društva povezana s IRISL-om nastavila mijenjati imena, zastavu i upisane vlasnike. Valja naglasiti da, što se tiče raspoloživosti tih završnih izvješća Stručnog odbora Ujedinjenih naroda, nije sporno da su ona predstavljala činjenice priznate na međunarodnoj razini.

107 Osim toga, Vijeće je pojasnilo da je prilikom trećeg uvrštenja raspolagalo javnim izvorom informacija, osobito izvješćem Iran Watcha od 2. kolovoza 2012., kao i izjavama koje je Savezna Republika Njemačka dala u okviru postupka u kojem je donesena presuda od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljena, EU:T:2013:409). Iz navedenih izjava Savezne Republike Njemačke proizlazi, prvo, da je HTTS održavao odnose s HDSL-om, koji je osnovan u proljeće 2009. u kontekstu privatizacije IRISL-a, drugo, da je krajem studenoga 2009. HDSL preuzeo flotu kontejnerskih brodova IRISL-a i da je istodobno osnovan HTTS s jedinim ciljem zaobilaženja mjera ograničavanja protiv IRISL-a, treće, da je HTTS agent HDSL-a u Europi, dok je IRISL Europe ostao agent IRISL-a za ostatak flote cijelog društva i, četvrto, da je HTTS izvršavao sve djelatnosti za IRISL.

108 S tim u vezi, valja pojasniti da je navedenim izjavama Vijeće raspolagalo prilikom trećeg uvrštenja, s obzirom na to da je upućivanje na te izjave sadržano u presudi od 12. lipnja 2013., HTTS/Vijeće (T-128/12 i T-182/12, neobjavljenoj, EU:T:2013:312), kao što proizlazi iz točke 53. te presude, i da je ona donesena prije tog uvrštenja.

109 Naposljetku, u odgovoru na zahtjev koji mu je Opći sud uputio tijekom rasprave Vijeće je pojasnilo, što se tiče trećeg uvrštenja, da je ono raspolagalo elementima sadržanima u prilozima A 3 i A 5 tužbe, navedenima u točkama 104. i 105. ove presude prilikom tog uvrštenja i da ih je Opći sud uzeo u obzir u postupku u kojem je donesena presuda od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljena, EU:T:2015:650).

110 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da je Vijeće u okviru ovog postupka podnijelo dokaz da je prilikom donošenja predmetnih mjera ograničavanja raspolagalo skupom indicija i da nije provelo sporna uvrštenja u odsustvu ikakvog dokaza.

111 Osim toga, tužiteljev argument u skladu s kojim dokaz ozbiljne i očite povrede u predmetnom slučaju proizlazi izravno iz, s jedne strane, izjava koje je Vijeće dalo u postupku u kojem je donesena presuda od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljena, EU:T:2013:409) i, s druge strane, iz te presude i presude od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljene, EU:T:2015:650), ne može dokazati dovoljno ozbiljnu povredu Vijeća pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima.

112 Naime, kad je riječ, s jedne strane, o izjavama koje je Vijeće dalo u postupku u kojem je donesena presuda od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljena, EU:T:2013:409), valja istaknuti da, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, Vijeće u okviru tog postupka nije priznalo da je tužiteljevo ime uvrstilo na sporne popise samo na temelju informacija država članica u odsustvu bilo kakvih dokaza. Ono je samo istaknulo da ga je jedna država članica obavijestila o činjenici da je tužitelj bio direktor društva IRISL Europe, odnosno okolnosti koja nije bila navedena u obrazloženju drugog uvrštenja i da je stoga Opći sud nije analizirao u okviru tužbe protiv tog uvrštenja. Osim toga, iako je Vijeće na raspravi u predmetu u kojem je donesena ta presuda izjavilo da u trenutku drugog uvrštenja nije raspolagalo ni informacijama koje je podnijela Savezna Republika Njemačka ni člankom *New York Timesa* od 7. lipnja 2010., proizlazi da navedeno uvrštenje nije bilo utemeljeno samo na ta dva elementa nego na većem broju indicija. Taj zaključak potvrđen je elementima navedenima u točkama 98. do 103. ove presude.

113 S druge strane, kad je riječ o presudi od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljenoj, EU:T:2013:409), u skladu s kojom je Opći sud smatrao da je Vijeće počinilo „očitu pogrešku u ocjeni" kao i o presudi od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljenoj, EU:T:2015:650), valja najprije pojasniti da očitu pogrešku u ocjeni kao razlog naveden u potporu tužbi za poništenje treba razlikovati od očitog i ozbiljnog nepoštovanja granica nametnutih navedenoj diskrecijskoj ovlasti radi utvrđenja dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima u okviru tužbe za naknadu štete.

114 Nadalje, kao što proizlazi iz točke 44. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694) i kao što je pojašnjeno u točki 92. ove presude, svi kriteriji koje treba uzeti u obzir prilikom ocjene dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima odnose se na datum donošenja odluke predmetne institucije ili na datum njezina postupanja.

115 Time se tužiteljevi argumenti koji se odnose na presude od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljenu, EU:T:2013:409) i od 18. rujna 2015., HTTS i Bateni/Vijeće (T-45/14, neobjavljenu, EU:T:2015:650), ne mogu uzeti u obzir kao elementi raspoloživi na datum spornih uvrštenja radi ocjene postojanja ozbiljne i očite povrede Vijeća pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima u okviru donošenja odluke o tim uvrštenjima.

116 Naposljetku, što se tiče argumenta koji se temelji na tome da je do trećeg uvrštenja došlo nakon presude od 6. rujna 2013., Bateni/Vijeće (T-42/12 i T-181/12, neobjavljene, EU:T:2013:409) i da, na temelju presude od 25. studenoga 2014., Safa Nicu Sepahan/Vijeće (T-384/11, EU:T:2014:986), takvo uvrštenje čini ozbiljnu i očitu povredu pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima, valja istaknuti da je između datuma donošenja navedene presude i datuma trećeg uvrštenja novi kriterij uvrštenja, širi od onog koji je obuhvaćao pravne osobe, subjekte ili tijela čiji je vlasnik IRISL ili koje on kontrolira, ili koji djeluju za njegov račun, predviđen Odlukom 2013/497 i Uredbom br. 971/2013, člankom 20. stavkom 1. točkom (b) Odluke 2010/413 i člankom 23. stavkom 2. točkom (e) Uredbe br. 267/2012. Budući da je taj novi kriterij spominjao i „osob[e] i subjek[te] koji pružaju usluge osiguranja ili druge bitne usluge […] IRISL-u ili subjektima u [njegovu] vlasništvu ili pod [njegovom] kontrolom ili koji djeluju u [njegovo] ime", on se stoga nije ograničavao samo na osobe u vlasništvu IRISL-a, pod njegovom kontrolom ili koje djeluju za njegov račun, nego se odnosio i na one koje su pružale usluge subjektima u vlasništvu tog društva, pod njegovom kontrolom i koje djeluju za njegov račun.

117 Također, prilikom trećeg uvrštenja na sporne popise Vijeće nije samo ponovilo opravdanje dano prilikom drugog uvrštenja. Naime, treće uvrštenje bilo je među ostalim obrazloženo činjenicom da je tužitelj izvršni direktor HTTS-a koji je kao glavni agent pružao bitne usluge SAPID-u i HDSL-u. Tako je to novo uvrštenje utemeljeno na novom kriteriju uvrštenja, odnosno pružanju bitnih usluga subjektima koji djeluju za račun IRISL-a.

118 Kad je riječ o tužiteljevu argumentu koji se temelji na činjenici da je postupanje Vijeća u ovom predmetu istovjetno onomu u predmetu u kojem je donesena presuda od 25. studenoga 2014., Safa Nicu Sepahan/Vijeće (T-384/11, EU:T:2014:986), valja pojasniti da, iako je u toj presudi Opći sud smatrao da je Vijeće počinilo nezakonitost, a nije raspolagalo marginom prosudbe, to se odnosilo na činjenicu da ono na datum donošenja predmetnih mjera nije raspolagalo informacijama ni dokazima koji potkrepljuju razloge donošenja navedenih mjera ograničavanja protiv tužitelja i da je ono stoga povrijedilo obvezu koja je već na datum donošenja tih mjera proizlazila iz ustaljene sudske prakse Suda i u pogledu koje Vijeće nije raspolagalo nikakvom marginom prosudbe (vidjeti presudu od 5. lipnja 2019., Bank Saderat/Vijeće, T-433/15, neobjavljenu, EU:T:2019:374, t. 69. i navedenu sudsku praksu).

119 Međutim, u ovom predmetu nije sporno poštovanje obveze podnošenja dokaza Vijeća u potporu spornih uvrštenja. Naime, u predmetnom slučaju valja odrediti je li Vijeće, time što je donijelo odluku o navedenim uvrštenjima na temelju elemenata kojima je raspolagalo na datum tih uvrštenja, osobito onih navedenih u točkama 98. do 109. ove presude, počinilo dovoljno ozbiljnu povredu zbog čega je mogla nastati izvanugovorna odgovornost Unije. S tim u vezi, valja uzeti u obzir marginu kojom je raspolagalo Vijeće prilikom ocjene indicija upotrijebljenih radi potkrepljivanja predmetnih mjera ograničavanja.

120 S tim u vezi, kao odgovor na tužiteljev argument koji se temelji na tome da prilikom donošenja odluke o sporni uvrštenjima nije postojala nikakva posebna poteškoća koja bi spriječila Vijeće da prizna da ranija djelatnost sama po sebi ne može opravdati nametanje mjera ograničavanja protiv osobe i da stoga Vijeće, s tim u vezi, nije raspolagalo nikakvom marginom prosudbe ili je u najboljem slučaju raspolagalo iznimno suženom marginom prosudbe, valja podsjetiti na to da je drugo uvrštenje utemeljeno na činjenici da je tužitelj bio direktor HTTS-a, društva sankcioniranog da djeluje za račun IRISL-a, te *Legal Director* IRISL-a i da je treće uvrštenje bilo utemeljeno na činjenici da je tužitelj djelovao za račun IRISL-a, da je bio direktor IRISL-a do 2008., a zatim izvršni direktor društva IRISL Europe i, naposljetku, izvršni direktor HTTS-a, koji je kao glavni agent pružao bitne usluge SAPID-u i HDSL-u, pri čemu su oboje bili određeni kao subjekti koji rade za račun IRISL-a.

121 Stoga su sporna uvrštenja bila utemeljena kako na osobnoj poveznici između tužitelja i IRISL-a tako i na činjenici da je tužitelj imao ulogu u upravljanju unutar društva koje je navodno u vlasništvu IRISL-a ili pod njegovom kontrolom, osobito HTTS-a, koje je pružalo bitne usluge drugim društvima koja su navodno u vlasništvu IRISL-a ili pod njegovom kontrolom, osobito HDSL-u i SAPID-u.

122 U svakom slučaju kad je riječ o tome je li ranija djelatnost osobe mogla dostatno opravdati donošenje mjera ograničavanja protiv nje ili su trebale postojati i druge indicije, valja istaknuti da, ovisno o okolnostima, upućivanje na djelatnost koja se obavljala u prošlosti može činiti dostatno opravdanje za donošenje mjere ograničavanja (vidjeti analogijom presudu od 28. srpnja 2016., Tomana i dr./Vijeće i Komisija, C-330/15 P, neobjavljenu, EU:C:2016:601, t. 86.).

123 Usto, valja dodati da je na datum spornih uvrštenja pojam društva „koje je u vlasništvu ili pod kontrolom drugog subjekta”, kad je riječ o mjerama ograničavanja, također davao marginu prosudbe Vijeću. Iako je u presudi od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Sud pobliže odredio sadržaj pojma „u vlasništvu” i „pod njegovom kontrolom”, valja istaknuti da je on u točki 70. te presude potvrdio ono što je Opći sud istaknuo u presudi od 13. prosinca 2017., HTTS/Vijeće (T-692/15, EU:T:2017:890), odnosno to da pojam „društvo koje je u vlasništvu ili pod kontrolom” u području mjera ograničavanja uglavnom nema jednak doseg kao u području prava društava, kad je riječ o utvrđivanju poslovne odgovornosti društva koje se u pogledu odlučivanja pravno nalazi pod kontrolom drugog gospodarskog subjekta. Sud je dao prednost vrlo širokoj definiciji pojma „kontrola” u području mjera ograničavanja i nije usko definirao izraze „u vlasništvu” i „pod njegovom kontrolom”, kao što u biti proizlazi iz točaka 74. i 75. presude od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694).

124 Stoga, poput Vijeća i Komisije, valja smatrati da je na datum spornih uvrštenja mogla postojati nesigurnost u pogledu točnog sadržaja pojma „društva koje je u vlasništvu ili pod kontrolom drugog subjekta” i da je, slijedom toga, Vijeće raspolagalo određenom marginom prosudbe u ocjeni elemenata koji mogu dokazati da je HTTS, čiji je direktor bio tužitelj, bio u vlasništvu ili pod kontrolom sudjelujućeg društva, koje je bilo izravno povezano s iranskim nuklearnim aktivnostima ili ih je podupiralo.

125 Naposljetku, tužitelj navodi argument u skladu s kojim prilikom trećeg uvrštenja Vijeće nije uzelo u obzir činjenicu da je Opći sud presudom od 16. rujna 2013., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće (T-489/10, EU:T:2013:453), poništio uvrštenje IRISL-a kao i drugih društava na koja je on uputio, osobito SAPID-a i HDSL-a, i da su zbog toga podneseni „dokazi” od početka bilo potpuno irelevantni. S tim u vezi, kao što je Sud istaknuo u točki 48. presude od 31. siječnja 2019., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće (C-225/17 P, EU:C:2019:82), postojanje triju povreda embarga uvedenog Rezolucijom 1747 (2007) nije dovedeno u pitanje presudom od 16. rujna 2013., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće (T-489/10, EU:T:2013:453). U točki 66. te presude Opći sud je smatrao da je „[bilo] opravdano smatrati da činjenica da su IRISL-i bili umiješani u tri incidenta oko prijevoza vojnog materijala kršeći time zabranu predviđenu u stavku 5. Rezolucije 1747 (2007) povećava[la] sumnju da su [oni također bili] uključene i u incidente oko prijevoza materijala povezanog sa širenjem nuklearnog oružja”.

126 Slijedom toga, iz poništenja uvrštenja imena IRISL-a, SAPID-a i HDSL-a nakon drugog i trećeg uvrštenja ne proizlazi da je Vijeće počinilo povredu materijalnih pretpostavki uvrštenja koja može dovesti do nastanka izvanugovorne odgovornosti Unije.

127 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da je, za razliku od onoga što tvrdi tužitelj u okviru svojeg prvog prigovora, na datume drugog i trećeg uvrštenja Vijeće raspolagalo elementima koji su se mogli smatrati indicijama da je tužitelj bio povezan s IRISL-om i da je mogao djelovati za račun IRISL-a u Europi kao i da je djelovao u okviru HTTS-a u interesu IRISL-a.

128 Stoga, u tim okolnostima, iako je Vijeće prilikom drugog i trećeg uvrštenja počinilo očitu pogrešku u ocjeni oslonivši se na navedene okolnosti, ne može se smatrati da je ta pogreška bila očita i neispričiva i da je uobičajeno oprezna i brižna uprava ne bi počinila u istovjetnim okolnostima (vidjeti analogijom presudu od 5. lipnja 2019., Bank Saderat/Vijeće, T-433/15, neobjavljenu, EU:T:2019:374, t. 73.).

129 Stoga valja smatrati da na datume spornih uvrštenja Vijeće nije odstupilo od ponašanja uobičajeno oprezne i brižne uprave.

130 Iz toga slijedi da prvi prigovor, koji se temelji na činjenici da Vijeće nije na temelju dostatnih dokaza utvrdilo da je tužitelj bio pod IRISL-ovom kontrolom, treba odbiti.

– Drugi prigovor, koji se temelji na dovoljno ozbiljnoj povredi temeljnog prava na djelotvornu sudsku zaštitu

131 Kad je riječ o drugom prigovoru, iz spisa proizlazi da je tužitelj primio potrebne informacije kako bi razumio razloge donošenja mjera ograničavanja protiv njega i da je mogao istaknuti nezakonitost mjera ograničavanja koje se na njega odnose i ishoditi njihovo poništenje.

132 Usto, valja podsjetiti na to da se, budući da je tužitelj podnio tužbu protiv mjera ograničavanja koje se odnose na njega i da je Opći poništio te mjere, on ne može pozivati na postojanje dovoljno ozbiljne povrede njegova prava na djelotvornu sudsku zaštitu u predmetnom slučaju (vidjeti u tom smislu presudu od 10. prosinca 2018., Bank Refah Kargaran/Vijeće, T-552/15, neobjavljenu, EU:T:2018:897, t. 51.).

133 Slijedom toga, drugi prigovor valja odbiti kao neosnovan.

– Treći prigovor, koji se temelji na dovoljno ozbiljnoj povredi temeljnih prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, prava na zaštitu osobnih podataka, slobode poduzetništva i prava vlasništva

134 Kad je riječ o trećem prigovoru, valja istaknuti, poput Vijeća, da tužiteljevi argumenti nisu potkrijepljeni dokazima i da stoga ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 76. točke (d) Poslovnika.

135 S tim u vezi, valja podsjetiti na to da na temelju članka 76. točke (d) Poslovnika tužba mora, među ostalim, sadržavati sažet prikaz navedenih razloga. Usto, na temelju ustaljene sudske prakse, taj sažet prikaz mora biti dovoljno jasan i precizan da bi omogućio tuženiku da pripremi svoju obranu, a Općem sudu da prema potrebi odluči o tužbi bez dodatnih informacija. Naime, da bi tužba bila dopuštena, potrebno je da bitni činjenični i pravni elementi na kojima se temelji proizlaze, makar i sažeto, ali na smislen i razumljiv način, iz samog njezina teksta, sve kako bi se osigurala pravna sigurnost i dobro sudovanje. Međutim, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, svaki tužbeni razlog tužbe kojom se pokreće postupak koji nije dovoljno jasan treba smatrati nedopuštenim. Isto se zahtijeva kada se u prilog tužbenom razlogu iznosi prigovor. Tu apsolutnu zapreku vođenju postupka treba istaknuti sud Unije po službenoj dužnosti (vidjeti u tom smislu presude od 12. svibnja 2016., Italija/Komisija, T-384/14, EU:T:2016:298, t. 38. (neobjavljenu) i navedenu sudsku praksu i od 12. veljače 2020., Kampete/Vijeće, T-164/18, neobjavljenu, EU:T:2020:54, t. 112.).

136 Međutim, u predmetnom slučaju valja istaknuti da u tužbi tužitelj samo podsjeća na sadržaj načela na koja se poziva a da pritom ne podnosi nijedan dokaz o postojanju ozbiljnih povreda temeljnih prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, zaštitu osobnih podataka, slobodu poduzetništva i prava vlasništva. Usto na raspravi prilikom davanja odgovora na pitanje koje je postavio Opći sud tužitelj je pojasnio da se pitanja koja je obuhvatio u dijelu posvećenom postojanju neimovinske štete koja proizlazi iz donošenja mjera ograničavanja protiv njega ne mogu upotrijebiti u okviru dokazivanja postojanja dovoljno ozbiljne povrede navedenih temeljnih prava.

137 Stoga, iz prethodno navedenog proizlazi da tužitelj nije u dovoljnoj mjeri potkrijepio argument kojim je istaknuo navodnu ozbiljnu povredu temeljnih prava navedenih u prethodnoj točki.

138 Slijedom toga, valja odbaciti treći prigovor kao nedopušten.

139 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da tužbu valja odbiti u cijelosti a da pritom nije potrebno ispitati jesu li ispunjene ostale pretpostavke za nastanak izvanugovorne odgovornosti Unije.

Troškovi

140 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

141 Na temelju članka 138. stavka 1. Poslovnika, institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove.

142 Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje, osim vlastitih troškova, i troškova Vijeća, u skladu s njegovim zahtjevom. Komisija će snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (prvo vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbacuje kao djelomično nedopuštena i odbija kao djelomično neosnovana.

2. N. Batani snosit će vlastite troškove i troškove Vijeća Europske unije.

3. Europska komisija snosit će vlastite troškove.

Kanninen Jaeger Porchia

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 7. srpnja 2021.

Potpisi